

رَبِّنا الذِّكْرَ الحَرَامِ

هوسا

Hausa

Azumi

Azumi yana wajaba ga dukkanin: Musulmi, akili, baligi, mai iko akan azumi, ba mai yin haila da biki ba. Ana umartar yaro da azumi in yana da iko saboda ya saba da shi.

◆ **Ana sanin shigar (watan) Ramadan da ɗaya daga al'amurra biyu:**

1

Ganin jinjirin wata da shaidar musulmi, adali, mukallafi, koda ya zamo mace.

2

Cikar watan Sha'aban kwana talatin.

Wajibcin sa yana farawa daga bullowar alfijir na gaskiya izuwa faɗuwar rana. Babu laifi a azumin farilla ayi niyya kafin alfijir.

Masu bata azumi:

- 1 Yin jima'i a farjin: Akwai ramuwa da kaffarah a kan sa, sune: Yanta wuyaye, wanda bai samu ba sai ya yi azumin watan biyu a jere, wanda ba shi da iko, sai ya ciyar da miskinai guda sittin, wanda bai samu ba to babu komai a kan sa.
- 2 Saukar maniyi saboda sumbata ko shafa ko istimna'i, babu komai akan wanda yayi mafarki.
- 3 Ci da sha da gangan, idan ya manta ne to azumin sa ingantacce ne.
- 4 Fitar jini saboda kaho ko bayarwa, amma ɗan kaɗan saboda bincike ko abinda ya fita ba tare da niyya ba, kamar rauni da haɓo, to baya ɓata azumi.
- 5 Amai da gangan, idan kura ta tashi zuwa maƙogwaron sa, ko ya kurkura ko ya shafa sai ruwa ya haɗu da maƙogwaron sa, ko yayi tunani sai ya fitar (da maniyi), ko yayi mafarki, ko jini ya fita daga gare shi ko yayi amai ba tare nufata ba, to azumin sa bai baci ba.

Wanda ya ci (abinci) yana tunanin dare ne, sai ya bayyana ashe rana ce, to akwai ramuwa a kan sa, wanda ya ci (abinci) da daddare yana kokwanton bullowar alfijir, azumin sa bai baci ba, idan ya ci (abinci) da rana yana kokwanton faɗuwar rana, to akwai ramuwa a kan sa.

Hukunce hukuncen masu shan azumi:

- An haramta shan azumin Ramadan ga wanda ba shi da uzuri. Kuma shan azumi yana wajaba ga mai haila, da bifi, da kuma wanda ya bukaci hakan don kubutar da wanda aka katange daga wata mahallaka. An sunnanta shan azumi ga matafiyin da aka halatta masa (sallar) kasarun idan azumi yayi masa wahala, da mara lafiya da yake jin tsoron cutuwa. An halatta shan azumi ga matafiyi daya halarto a tsakiyar rana, da mai ciki da mai shayarwa idan sun ji tsoro ga kawunan su ko ga dƙan, ramuwa ce kadai ga dukkanin waƙannan, kuma mai ciki da mai shayarwa tana karawa da ciyar da miskini ɗaya ga kowace rana idan sun ji tsoro ga dƙan kadai.
- Wanda ya gajiya saboda tsufa, ko rashin lafiyar da baya kaunar warkewar sa, to zai ciyar da miskini daga kowace rana, kuma babu ramuwa a kan sa.
- Wanda ya jinkirta ramuwa saboda wani uzuri har wani Ramadan dƙin ya riske shi, to ramuwa ce a kan sa kawai. Idan ya kasance ba tare da wani uzuri ba, zai ciyar da miskini tare da ramuwa ga kowace rana. Idan ya bar ramuwa ba tare da wani uzuri ba har ya mutu, to babu komai a kan sa, idan ba tare da wani uzuri bane, za'a ciyar masa da miskini ga kowace rana. An sunnanta ga makusantan sa, yin azumin abinda yayi sakaci a cikin sa na daga ramuwar Ramadan, da azumin da ya bakance shi, da cika duk wani bakance na biyayya a madadin sa.
- Wanda ya sha azumi saboda wani uzuri, sai uzurin nasa ya gushe a tsakiyar rana a Ramadan, to kamewa ya lazimce shi. Idan kafiri ya musulunta, ko mai haila ta yi tsarki, ko mara lafiya ya warke, ko matafiyi ya gabato (gida), ko yaro ya balaga, ko mahaukaci ya warke a tsakiyar rana a Ramadan alhalin suna shan azumi; to ramuwa ta wajaba a kan su, ko da sun azumci karashen sa. Baya halatta akan wanda shan azumin Ramadan ya halatta gare shi ya azumci wanin sa a cikin sa.

Azumin Tadawwu'i:

Azumtar rana ɗaya da buɗa bakin rana ɗaya, sannan azumin litinin da alhamis, sannan azumin kwana uku a kowane wata, mafi falalar su (sune) ranakun fari (13 da 14 da 15), daga dukkan wata 'kamariyyi'. An sunnanta azumtar mafi yawan watan Muharram da Sha'aban, da ranar Āshurah, da ranar Arfah da kwanaki shida na Shawwal.

An karhanta keɓance (watan) Rajab, da ranar juma'a da asabar da yin azumi, da azumtar ranar da ake shakka, -shine ranar talatin ga sha'aban idan gari ya zama a washe -, kuma an haramta azumtar ranar idin karamar sallah, da ranar idin babbar Sallah, da kwanakin "TashriK", sai fa ga wanda yake da yanka na (hajjin) Tamattu'i ko Kirani.

Faddakarwa:

- Wanda akwai kari babba a kan sa kamar janaba, da hails da biki, idan sun tsarkaka kafin (bullowar alfijir), to ya halatta a gare su su jinkirta wanka izuwa bayan kiran sallar alfijir, da gabatar da sahur a kan sa, kuma azumin ya inganta.
- Ya halatta mace ta karbi magani saboda jinkirtar hails ta da niyyar tarayya da da'ar (sauran) musulmai in an aminta daga cutuwa.
- Ya halatta ga mai azumi ya hadiyi yawu, ko majina (kaki) in ta kasance a ciki.
- Manzon Allah - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi - ya ce: <<Al'umma ta ba zasu gushe ba tare da alkhairi muddin dai sun gaggauta bufa baki, kuma sun jinkirta sahur>>. Ahmad. Kuma - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi - ya ce: <<Addini ba zai gushe ba yana a bayyane muddin dai mutane zasu gaggauta bufa baki, domin Yahudawa da Kirista sun kasance suna jinkirtawa>>Abu Dawud.
- An so yin addu'a yayin bufa baki, - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi - ya ce: <<Akwai addu'a da ba'a juyarwa ga mai azumi yayin bufa bakin sa>> Ibn Majah. Kuma daga cikin abinda aka ruwaito na addu'o'i a lokacin bufa baki, faadin sa- tsira da aminci Allah su tabbata a gare shi - <<Kishi ya tafi, kuma jiyoyi sun jifu, kuma lada ya tabbata in Allah Ya so>>Abu Dawud.
- Sunnah itace bufa baki ya zamo da danyun abubuwa, in ba'a samu ba to da busassun dabinai, in ba'a samu ba to da ruwa.
- Ya kamata ga mai azumi ya nisanci saka kwalli, da diga abu a ido ko a kunne a lokacin azumi domin fita daga sabani, idan ya kasance mai bukata ne kamar (saboda) magani, to babu laifi koda kuwa dandanon maganin ya sadu izuwa makogwaron sa, kuma azumin sa ingantacce ne.
- An sunnanta yin asuwaki a kowane lokacin azumi ba tare da karhanci ba akan zance ingantacce.
- Yana wajaba ga mai azumi ya nisanci giba da annamimanci da karya da makamancin haka, idan wani ya zage shi ko aibata shi, to yace ni mai azumi ne. Kuma kiyayewar sa ga harshen sa da sauran gaɓɓan sa daga zunubai yana (sanya) kiyaye azumin sa. Lalle yazo daga gare shi - tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi -, cewa ya ce: <<duk wanda bai bar zancen zur da aiki da shi ba, to Allah ba Ya bukatar ya bar cin sa da shan sha>>Bukhari.
- An sunnanta ga wanda aka gayyata cin abinci kuma yana azumi yayi addu'a ga mai (gayyata) abincin, idan kuma ba mai azumi bane, ya ci.

Faddakarwa:

- Lailatul kadri shine mafificin dare a shekara, kuma ya kebanta da tabbatar sa a kwanakin goman karshe a Ramadan, kuma mafi karfafuwar dare shine daren ashirin da bakwai, kuma aiki na gari da aka yi a cikin sa yafi alkhairi daga aiki a wata dubu. Yana da alamomi, daga cikin su: 'Bullowar ranar asubahin ta tana fara ba tare da shakamaki mai yawa ba, da daidaituwar yanayin sa, hakiƙa musulmi yakan iya riskar (daren) ba tare da ya sani ba, abinda ake bukata daga gare shi, shine ya yi ƙoƙarin ibadah a cikin Ramadan, musamman a goman karshe, kuma ya kwadaitar akan rashin kubucewar wani abu na dararen ba tare da tsayuwa ba. Idan yayi sallar Tarawih a jama'a, to kada ya juya har sai liman ya idar da sallar Tarawih a cike domin a rubuta masa (ladan) tsayuwar dare.
- Wanda ya fara azumin Tadawwu'i, an sunnanta ya cika shi, amma baya wajaba, idan ya bata shi da gangan to babu laifi kuma babu ramuwa a kan sa.

I'tikafi:

Shine mutum, akili, musulmi ya lazimci masallaci domin dā'a, an shardanta mai yin i'tikafi ya kasance mai tsarki daga babban kari. Kada mai i'tikafi ya fita sai don abinda babu makawa a kan sa; kamar ci, da biyan bukata, da wanka na wajibi misali, yana ƙaci da fita ba tare da wata bukata ba, da yin jima'i, an sunnanta (yin sa) a kowane lokaci, a Ramadan yafi karfafuwa, mafi karfafuwar sa a goman karshe. Mafi karancin i'tikafi sa'a ɗaya, an so kar ya tawaya daga yini da dare, kada mace tayi i'tikafi sai da izinin mijin ta. An sunnanta ga mai i'tikafi ya shagala da ibada da dā'a, kuma ya bar yawaita abubuwan bincike, kuma ya bar abinda ba zai amfane shi ba.

رقم الإيداع

رسالة الجهاد

